

Cabaret 'We're playin' those mind games together', zingt John Lennon aan het einde. Dat is ook wat Grof Geschud doet in dit uitstekende debuut: grenzen verleggen en zaadjes planten.

Met de zegen van Kommil Foo

Lijmen

Grof Geschud

★★★★★

Gezien op 26/11 in De Kleine, Arenberg, Antwerpen. Nu op tournee.

Zij is een Nederlandse, hij een Vlaming, samen zijn ze een jong stel dat hun relatie en de monogame liefde in het algemeen onder de loep legt op het podium. Ze doen dat met veel liefde voor de taal, met grappige sketches, verhalen en mooie samenzang met minimale begeleiding. Maar het is de onderlinge verwevenheid tussen al die ingrediënten die het geheel zo bijzonder maakt. Daar is de inbreng van coregisseur Raf Walschaerts (Kommil Foo) allicht niet vreemd aan.

Ook de eerste lange sketch verradt de invloed van Kommil Foo, lange tijd het enige cabaretduo in Vlaanderen. Myrthe Van Velden en Lander Severins vertellen een sprookje en beelden het tegelijk komisch uit. Ze onderbreken elkaar, anticiperen op wat nog moet komen en kijken met een pseudoverbaasde blik naar het publiek, zoals ook

Mich Walschaerts ons al zo vaak heeft aangekeken. Die frisse, prikkelende stijl kenmerkt ook de rest van de voorstelling, de dialogen tot op het woord getimed en toch met een naturel uitgesproken, scènes uit een huwelijksleven tot theater verheven. Van Velden en Severins praten ook letterlijk over de scheiding tussen privé en professioneel, een passage die opnieuw uitmond in linguïstische misverstanden en imaginaire discussies.

De ene keer is het paar nog jong, dan weer een eind in de tachtig en wat later ergens halfweg. Hoe hou je het liefdesvuur al die jaren brandend? (Dat vragen de jongens van Kommil Foo zich ook vaak af.) Welke filosoof heb je nodig om tot een orgasme te komen? Waarom wil Eva het paradijs verlaten? Wat kun je leren uit een schilderij? Severins verzuimt trouwens niet om een grapje te maken over de cultuursubsidies. Verkleed als Adam knoopt hij alle touwtjes op het einde van de voorstelling fijntjes aan elkaar. 'Love is a flower', zingt John Lennon in 'Mind Games'. 'You gotta let it, you gotta let it grow.'

KAREL MICHIELS

'Lijmen': scènes uit een huwelijksleven. © Jaap Reedijk

Televisie

Blind Getrouwd vindt voor het eerst holebi's

Vier seizoenen en zeventien huwelijken lang lukte het niet. Maar nu koppelt het VTM-programma *Blind getrouwd* voor het eerst twee mannen. Tot nu toe kwamen er steevast te weinig inschrijvingen binnen voor een goede match. Bij het einde van de vorige reeks lanceerde het VTM-programma een expliciete oproep naar homo's en lesbiennes om zich in te schrijven, door ook aan te kloppen bij holebi-verenigingen. En dat werkte blijkbaar: van de drieduizend mensen die zich voor het nieuwe seizoen inschreven, was twaalf procent holebi. Producer Leen Lombaert: 'De voorbije jaren kwam er druk van de kijkers en de holebigemeenschap om een holebikoppel te volgen, maar wij matchen alleen als er echt potentieel is.'

Hoezo, anders?

Bij Çavaria, de Vlaamse koepel voor holebi-organisaties, juichen ze de primeur toe. 'Het is altijd goed nieuws wanneer onze gemeenschap wordt opgenomen in populaire tv-formats', zegt woordvoerder Jeroen Borghs. 'In Vlaanderen is dat meestal geen probleem meer, maar de deelname van een homokoppel aan een datingprogramma als *Blind getrouwd* lijkt me logisch. Ik begrijp niet waarom het zo lang geduurd heeft. En ook niet waarom de selectieprocedure anders zou moeten verlopen. Mijns inziens is er geen verschil tussen de screening van hetero's en holebi's.'

'Zo'n vijf procent van onze bevolking is holebi. En omdat holebi's amper tien procent van de inschrijvingen uitmaken, is de poule waaruit wij kunnen matchen al jarenlang beperkt', vertelt seksuoloog Wim Slabbinck, die als expert meewerkt aan het programma. (dvg)

Theater

Molière had toch geen ghostwriter

Een eeuwenlange discussie kan afgesloten worden: Molière stond niet enkel op de planken met 'De vrek', hij schreef het stuk ook zelf.

SENNE STARCKX

Tijdens de recordzomer van 2003 deed niet alleen de warmte de Fransen zweten. Tot ver buiten de academische wereld werd verhit gediscussieerd over een van 's lands culturele grootheden. Had Jean-Baptiste Poquelin, zeg maar Molière, beroemde 17de-eeuwse toneelstukken als *L'avare* en *Tartuffe* dan toch niet zelf geschreven? Had hij ze alleen maar opgevoerd met zijn theatergezelschap? Dat beweerde de Franse 'linguïstische statisticus' Dominique Labbé, die een zelfontwikkelde methode voor tekstanalyse had losgelaten op stukken van Molière. Zijn conclusie: de gebruikte woordenschat en syntax liggen zo dichtbij het werk van Pierre Corneille (een tijdgenoot van Molière), dat het wel om een en dezelfde auteur moest gaan.

re), dat het wel om een en dezelfde auteur moest gaan.

De Franse Shakespeare stoot je niet zomaar van zijn voetstuk, dus Labbé kreeg bakken kritiek. Die was goed beargumenteerd: zo zou de minime tekstuele variatie kenmerkend zijn geweest voor de tijd van Molière en Corneille. Bovendien leek Labbé oogkleppen op te hebben: wist hij niet dat de twee niet de beste vrienden waren en dus wellicht niet snel zouden samenwerken? En dat Corneille allesbehalve een veel-schrijver was?

Oude discussie

Labbé was nochtans niet de eerste die met die hypothese op de proppen kwam. Al in 1919 claimde ene Pierre Louÿs de ghostwriter van Molière te hebben ontdekt. De argumentatie van de in Gent geboren Franse schrijver: de stijl van de verzen van Molière lijkt wel heel sterk op die van Corneille. Medestanders van Louÿs kwamen met een 'verklaring' voor dat creatieve

auteurschap: Molière zou zelf de handen vol hebben gehad met de bestiering van zijn toneelgezelschap, en zo kon Corneille zich kritisch uitlaten over onder meer de clerus en de hypocrisie van zijn tijd, zonder de controverse te moeten oogsten. Bovendien zag ook Molière zich in de eerste plaats als *comédien*, en niet als schrijver.

Veiligheidsdiensten

Honderd jaar nadat Louÿs de stok in het academische hoenderhok heeft gegooid, lijkt de discussie nu definitief beslecht, en wel in het nadeel van de ondergravers van Molières reputatie. Gewapend met een nieuwe tekstanalyse vegen twee Franse linguïsten het werk van Labbé van tafel. In een artikel in *Science Advances* schrijven Florian Cafiero en Jean-Baptiste Camps (van het Franse CNRS-instituut) dat de theaterstukken van Molière wel degelijk op zichzelf staan, en dat ze dus niet de pennenvrucht zijn van een ander.

De linguïsten hanteerden een tekstanalytische techniek die ook wordt gebruikt door veiligheidsdiensten, om bijvoorbeeld de afzender van een dreigbrief op te sporen. Daarbij wordt niet alleen gekeken naar woordenschat en grammatika, maar ook naar schrijfstijl. En naar elementen die een schrijver die iemands stijl probeert te imiteren, kunnen verraden – de manier waarop hij bijvoorbeeld woorden zoals 'dan' en 'van' gebruikt, zonder erbij stil te staan.

Opmerkelijk: in hun artikel schrijven Cafiero en Camps dat Molières theaterteksten dichter aaneunen bij die van Thomas Corneille (broer van) en Paul Scarron (een andere tijdgenoot). Ze voegen er wel meteen aan toe dat ook zij niet in aanmerking komen voor het ghostwriterschap.

© Heinz-Dieter Falkenstein

De Franse Shakespeare stoot je niet zomaar van zijn voetstuk, dus Dominique Labbé kreeg bakken kritiek